

Дрозд С.М.,
здобувач наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук)
кафедри фінансового права та фіскального адміністрування
Національної академії внутрішніх справ

УДК 349.2

DOI <https://doi.org/10.32845/2663-5666.2020.1.14>

ПОНЯТТЯ ТА ЕЛЕМЕНТИ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

У контексті становлення України як правової і демократичної держави, продовження процесу реформування правоохоронних органів і зокрема органів Національної поліції України важливого значення набуває потреба в удосконаленні механізму фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських.

Дослідження поняття та елементів механізму фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських має важливе практичне значення для подальшого удосконалення вітчизняного законодавства та розвитку науки фінансового й адміністративного права.

З огляду на надзвичайну актуальність цієї проблеми у сучасних умовах вважаємо за доцільне підтримати її обговорення та висловити окремі зауваження з цього приводу. Отже, актуальність статті полягає в тому, щоб на основі аналізу наукових джерел, нормативних розробок, узагальнення відповідних матеріалів практики, вітчизняного та зарубіжного досвіду визначити необхідну дефініцію механізму фінансово-правової охорони права на медичне забезпечення поліцейських.

Водночас, не дивлячись на значну кількість праць з цієї проблематики, питання щодо чіткого визначення механізму фінансово-правового регулювання та його структурних елементів не визначено. Крім цього, залишилися поза увагою дослідження проблем застосування механізму фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських.

З метою належного дослідження фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських вважаємо за необхідне передусім визначити поняття такого механізму, його структури та елементів. Це надасть змогу зрозуміти сутність та правову природу такого механізму та встановити особливості його реалізації в умовах здійснення медичного забезпечення поліцейських [1, с. 67–68].

Однак аналіз механізму фінансово-правового регулювання надає можливість глибше пізнати його логічну структуру, наявність чи відсутність компонентів, які сприяють ефективній реалізації норм фінансового права, продуктивності їх взаємодії. Предмет теоретичного аналізу суспільних відносин у сфері дії норм фінансового права найчастіше становить змістовий аспект фінансово-правового регулювання. Сучасна юридична наука потребує нового бачення у дослідженні механізму фінансово-правового регулювання, в тому числі й у сфері медичного

забезпечення поліцейських. З огляду на це уявляється важливим звернути увагу на змістовне наповнення та особливості таких категорій, як «механізм правового регулювання» і «правова система», порівняти їх, оскільки вони співвідносяться як частина і ціле, адже правова система, поряд з категорією «механізм правового регулювання», включає в себе інші категорії: «право», «юридична практика», «пануюча ідеологія» [2, с. 625–626].

Зауважимо, що серед правознавців немає єдиного підходу до розуміння механізму правового регулювання. Одні розглядають цей процес з позицій синтезу, інші дослідники будують свій аналіз на розщепленні цілісного механізму правового регулювання, поглиблено вивчаючи лише його окремі елементи, а треті акцентують увагу на складних зв'язках, взаємозалежностях, які встановлені між механізмом правового регулювання і соціальним середовищем. Наприклад, В.О. Шабалін під механізмом правового регулювання розуміє складну сукупність юридичних засобів як керуючу систему, за допомогою якої здійснюється цілеспрямований правовий вплив на суспільні відносини [3, с. 123].

Слід мати на увазі, що в загальній теорії права під час висвітлення механізму правового регулювання виділяють інструментальний, діяльнісний, системний підходи. Саме вони дають можливість аналізу місця норми права в механізмі правового регулювання, а також глибшого розуміння співвідношення їх як категорій теорії права. З огляду на це видається досить цікавою позиція вчених, які вважають, що механізм правового регулювання є системою правових засобів, організованих найбільш послідовним чином з метою подолання перешкод, що стоять на шляху задоволення інтересів суб'єктів права. Прихильники цієї точки зору виділяють ознаки, які характеризують мету правового регулювання, засоби її досягнення і результативність.

На думку вчених, по-перше, механізм правового регулювання є специфічним юридичним «каналом», який поєднує інтереси суб'єктів з цінностями і доводить процес управління до логічного результату; по-друге, цей механізм є комплексом правових елементів (з одного боку, різних за своєю природою і функціями, а з іншого – все ж взаємопов'язаних загальною метою у єдину систему); по-третє, цей механізм являє собою організаційний вплив правових засобів, що дозволяє більшою чи меншою мірою досягнути поставлених цілей, тобто резуль-

тативності, ефективності. Елементами процесу правового регулювання вони вважають: норму права; юридичний факт або фактичний склад з таким вирішальним показником, як організаційно-виконавчий правозастосовний акт; правовідносини; акти реалізації прав і обов'язків; охоронний правозастосовний акт (як факультативний елемент) [2, с. 726–728].

З цього приводу зауважимо, що немає сенсу у виділенні такого елемента процесу правового регулювання, як акти реалізації права. Тож права й обов'язки учасників реалізуються не лише через правовідносини, але і через правові зв'язки.

Своєю чергою О.Ф. Черданцев справедливо стверджує, що категорія «механізм правового регулювання» являє собою взяті в єдності та взаємодії всі правові засоби (елементи механізму), за допомогою яких здійснюється правове регулювання. Це певна ідеальна модель, яка створена в результаті спрощення процесу регулювання, відволікання від будь-яких другорядних, неістотних моментів. На думку автора, елементи цього механізму можна прив'язати до відповідних стадій процесу регулювання. Так, першій стадії загального нормативного регулювання відповідає нормативний елемент (норми права, нормативно-правові акти), до якого слід віднести все, що обслуговує норми права: систематизацію законодавства, законодавчу техніку, нормативне тлумачення. Другій стадії відповідає такий елемент, як правовідносини (суб'єктивні права і обов'язки), за допомогою яких приписи норм права конкретизуються, трансформуються в суб'єктивні права і обов'язки конкретних суб'єктів у конкретних правовідносинах. До третьої можна віднести акти реалізації права (дотримання, виконання, використання). Особливе місце в механізмі правового регулювання займає одна з форм реалізації права – застосування, а також акти застосування і наприкінці – правосвідомість [4, с. 351]. Зазвичай у юридичній літературі поєднання останніх елементів (крім норм, правовідносин, актів застосування) здебільшого пов'язано з результатом функціонування системи. Деякі вчені вважають, що обов'язковою ланкою механізму є акти тлумачення норм права. Таким чином, немає єдиної точки зору, як уже зазначалося вище, щодо доцільності включення до механізму правового регулювання соціально-психічного блоку.

Аналізуючи елементний склад механізму правового регулювання, С.С. Алексєєв констатує, що правові норми виконують роль головного юридичного засобу, за допомогою якого здійснюється регламентація суспільних відносин. На його думку, правові норми являють собою юридичну основу регулювання, з якої у правовій сфері все розпочинається. За допомогою них вводиться той чи інший режим, також нормативно спрямовується поведінка учасників суспільних відносин згідно із закладеною в нормах ідеальною моделлю такої поведінки [5, с. 30]. Отже, нескладно помітити, що в механізмі правового регулювання призначення норми права розглядається по-різному, і його розу-

міння безпосередньо залежить від вищезазначених підходів до з'ясування сутності самого механізму правового регулювання.

Механізм фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських співвідноситься із публічною сферою. Своєю чергою до публічних галузей права, окрім інших, відносять як адміністративне, так і фінансове право.

Зауважимо, що адміністративному праву належить особлива роль у механізмі правового регулювання: воно виступає необхідним і важливим інструментом управління соціальними процесами в суспільстві. Інакше кажучи, адміністративне право – це управлінське право, яке відрізняється від інших галузей права специфікою предмета, методом регулювання та структурними особливостями [6, с. 544].

У науці адміністративного права сьогодні домінує думка, що правове забезпечення – це цілеспрямований вплив на поведінку людей і суспільні відносини за допомогою правових (юридичних) засобів.

Так, на думку В.В. Галунька, під механізмом адміністративно-правового регулювання слід розуміти засоби функціонування єдиної системи адміністративно-правового регулювання з метою забезпечення прав, свобод і публічних законних інтересів фізичних та юридичних осіб, функціонування громадянського суспільства і держави.

Механізм адміністративно-правового регулювання дозволяє охопити весь процес правового регулювання, представити його в системно-динамічному вигляді, розкрити його структуру, взаємозв'язок і взаємодію всіх елементів. До складових елементів механізму адміністративно-правового регулювання він відносить: норми адміністративного права та їх зовнішнє вираження – джерело права; публічну адміністрацію; принципи діяльності публічної адміністрації; індивідуальні акти публічної адміністрації; адміністративно-правові відносини; форми адміністративного права; тлумачення норм адміністративного права; методи адміністративного права; процедури реалізації адміністративно-правових норм [7, с. 87–97].

Заслуговує на увагу точка зору С.Г. Стеценка, який вважає, що механізм адміністративно-правового регулювання – це сукупність правових засобів, за допомогою яких здійснюється правове регулювання суспільних відносин у сфері адміністративного права [8, с. 624].

Н.Н. Крестовська, а також і Л.Г. Матвєєва пропонують під механізмом правового регулювання розуміти функціонуючу як єдине ціле систему правових засобів, за допомогою яких здійснюється правове регулювання суспільних відносин [9, с. 384].

О.Ф. Скакун пропонує таке визначення механізму правового регулювання, як узятя в єдності система правових засобів, способів і форм, за допомогою яких нормативність права переводиться в упорядкованість суспільних відносин, задовольняються інтереси суб'єктів права, встановлюється і забезпечується правопорядок [10, с. 656].

На думку Л.М. Шестопалової, механізм правового регулювання суспільних відносин – це комплексне явище, сукупність правових засобів, за допомогою яких поведінка суб'єктів суспільних відносин приводиться відповідно до приписів, що містяться у нормах права [11, с. 197].

Так, І.П. Голосніченко визначає, що механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин – це сукупність адміністративно-правових засобів, за допомогою яких здійснюється вплив на відносини, що виникають в процесі здійснення виконавчої влади [12, с. 231].

На думку Х.П. Ярмачі, структурними елементами механізму адміністративно-правового регулювання є: норми адміністративного права, адміністративно-правові відносини, акти тлумачення норм адміністративного права і акти реалізації адміністративно-правових норм [13, с. 438].

Водночас належить зазначити, що змістовною ознакою такого механізму є наявність цілей (мети) медичного забезпечення поліцейських – забезпечення суб'єктів права на його отримання та публічного інтересу держави в цілому у цій сфері.

Інша група вчених вважають, що правове регулювання суспільних відносин складається з юридично-нормативних засобів безпосереднього впливу права на вольову поведінку людей, вольові суспільні відносини, зокрема із: 1) встановлення правового статусу осіб (громадян, організацій, органів); 2) встановлення видів життєвих фактів (групи таких фактів), яким надається значення юридичних фактів; 3) встановлення моделей видів правовідносин; 4) встановлення заходів правової охорони і юридичної відповідальності [2, с. 545]. Автори цієї концепції стверджують, що правовим регулятором суспільних відносин є завжди норма права, тому що її метою є забезпечення відповідності фактичної поведінки людей – учасників суспільних відносин, які регулюються, – приписам норми (заборона, дозвіл, веління до здійснення позитивних дій тощо) [2, с. 545].

Слід погодитись із думкою Ю.Х. Калмикова про нерозривний зв'язок понять «застосування права» і «правове регулювання». Вчений пояснює, що застосовувати право – значить урегулювати відповідні суспільні відносини, поставити їх у межі відповідних юридичних приписів. Застосування права завжди пов'язане із здійсненням активних дій, спрямованих на виникнення, зміну та припинення правовідносин. Ю.Х. Калмиков констатує, що одна з форм реалізації права – застосування, яка виявляється в процесі врегулювання суспільних відносин, тісно пов'язана з поняттям «правове регулювання», а інша – дотримання, характеризується загальним юридичним впливом на поведінку людей [14, с. 8–9]. Таким чином, можна вважати, що традиційно до специфічних засобів, які в сукупності складають механізм правового впливу на поведінку людей, відносять: норми права, що виражені в певній формі, офіційні акти їх тлумачення (роз'яснення), акти застосування права, правовідносини, тобто суб'єктивні права і юридичні обов'язки.

До того ж слід мати на увазі, що в теорії права ідеєю, яка об'єднала положення щодо вивчення дії, впливу, поведінки, здійснення права, його механізму та ефективності, була юридично встановлена норма, в якій закріплена державна воля. Однак дуже часто перед вченими постає питання – як розуміти ситуацію, за якої всі традиційні елементи механізму правового регулювання в наявності, тобто норми, відносини, правосвідомість (на думку деяких вчених), але належної реалізації та виконання, яке передбачено законом, на жаль, не відбувається.

У цьому контексті В.С. Нерсесянц приділяє увагу таким проблемам, як співвідношення права і закону, що дозволило йому по-новому розглянути призначення механізму правового регулювання в житті суспільства, визначити, наскільки він пристосований для реалізації права як міри свободи [15, с. 188–194]. На відміну від зазначеної позиції, Л.М. Завадська з іншої точки зору проаналізувала це положення. Вона стверджує, що перед механізмом правового регулювання стоять власні завдання, зокрема: забезпечення регулювання відносин на основі нормативних встановлень за допомогою актів індивідуального регулювання в певній юридичній формі; регулювання за допомогою юридичних встановлень. Але перед механізмом реалізації права, як вона стверджує, існують інші завдання – забезпечення відповідності законодавчого, виконавчого, судового регулювання права, яке розуміється нею як міра свободи суб'єктів суспільних відносин.

Л.М. Завадська звертає увагу на те, що під час побудови механізму реалізації права в правовій державі головним питанням на рівні кожної гілки влади та їх взаємодії є питання про створення спеціальних механізмів, які гарантують відповідність праву, перешкоджають його порушенню, а у разі порушення – механізмів відновлення права. Саме дієвість ефективності механізму реалізації права може визначатися через відповідність юридичних встановлень (на рівні законодавчої, виконавчої, судової влади) права як міри свободи, хоча це не виключає самостійної ролі механізму правового регулювання [16, с. 90–91].

Необхідно наголосити, що вивчення механізму фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських неможливе без встановлення його складових елементів.

У сучасній науці більшість вчених виділяють три основних обов'язкових елементи механізму фінансово-правового регулювання: фінансово-правові норми, фінансово-правові відносини та акти реалізації суб'єктивних прав та обов'язків.

Структурними ж елементами механізму фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських є: а) норми фінансового права, що закріплюють права та обов'язки суб'єктів, які беруть участь у процесі медичного забезпечення поліцейських; б) фінансово-правові відносини, що складаються у процесі діяльності суб'єктів зі здійснення медичного забезпечення поліцейських; в) акти реалізації прав та обов'язків учасників взаємодії,

що виражаються у втіленні приписів норм фінансового права у процесі діяльності суб'єктів зі здійснення медичного забезпечення поліцейських.

Визначення структурних елементів механізму фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських дозволяє провести їх характеристику. Перший елемент механізму фінансово-правового регулювання пов'язаний з правовою регламентацією суспільних відносин, що потребують упорядкування. На цьому етапі проходить розроблення, формулювання юридичних норм як загальнообов'язкових правил поведінки, визначається правове положення суб'єктів права. Забезпечення медичною допомогою поліцейських – одне з головних завдань, яке нині стоїть перед державою і вирішення якого потребує надійного та ефективного правового забезпечення на всіх її рівнях [1, с. 70].

На наш погляд, для розуміння сутності механізму фінансово-правового регулювання слід акцентувати увагу на різноманітності юридичних заходів, за допомогою яких фінансове право здійснює свій регулятивний вплив. З цього випливає, що упорядкувати суспільні відносини за допомогою одного елементу механізму фінансово-правового регулювання просто неможливо. Безумовно, має бути певна система юридичних заходів, їх сукупність. Виходячи із загальнотеоретичного трактування поняття «механізм правового регулювання», механізм фінансово-правового регулювання можна розуміти як систему правових заходів, що дозволяє найбільш послідовно та юридично гарантовано долати перепони, які виникають на шляху задоволення інтересів суб'єктів фінансового права [2, с. 625–626].

Таке розуміння надає підґрунтя для більш глибокого розуміння елементів механізму фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських. До них слід відносити: фінансово-правові норми; фінансові правовідносини; акти тлумачення фінансово-правових норм; акти застосування фінансово-правових норм. Сутність фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських полягає в упорядкуванні суспільних відносин у сфері фінансової діяльності держави, встановленні за допомогою норм фінансового права юридичних прав і обов'язків учасників цих відносин. Саме нормами фінансового права визначається, якою повинна бути (або може бути) поведінка суб'єктів (учасників) фінансових правовідносин. Фінансово-правове регулювання має завжди державний характер. Ось чому виконання, застосування, дотримання та використання правил, визначених нормами фінансового права, гарантується, якщо це необхідно, заходами державного примусу. Саме мета фінансово-правової норми передбачає добровільне її дотримання більшістю суб'єктів фінансового права, а примус застосовується у разі невиконання або порушення вимог фінансово-правової норми [17, с. 66].

Правовими ж підставами медичного забезпечення поліцейських у закладах охорони здоров'я Міністерства внутрішніх справ України є Конститу-

ція України, Основи законодавства України про охорону здоров'я, закони України «Про Національну поліцію», «Про Національну гвардію України», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист», інші законодавчі та нормативні акти.

Так, вказаними законодавчими актами забезпечується не лише медичне забезпечення поліцейських, але й визначення тенденцій, пріоритетних напрямів та принципів розвитку і вдосконалення системи відомчої охорони здоров'я, їх прогнозування, розроблення і здійснення цільових та перспективних програм, покладених на керівництво МВС, у частині формування і реалізації державної політики у сфері відомчої охорони здоров'я.

Варто зазначити, що до напрямів реалізації функціональних засад із забезпечення поліцейських безоплатною медичною допомогою можна віднести:

- участь у розробці проектів законодавчих, нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів стосовно заходів з підвищення ефективності реалізації державної політики у сфері відомчої охорони здоров'я;

- здійснення організаційно-методичного керівництва роботою підпорядкованих закладів охорони здоров'я МВС за встановленими стандартами, контролю та аналізу їх діяльності;

- розроблення порядку та організація: а) надання гарантованої безоплатної медичної допомоги поліцейським; б) медичної реабілітації, санаторно-курортного лікування та оздоровлення поліцейських. У разі необхідності придбання необхідної кількості путівок в інших установах та організаціях; в) визначення придатності осіб до служби в органах та підрозділах поліції; г) роботи лікарсько-експертних комісій, військово-лікарської експертизи та медичного психофізіологічного професійного відбору до служби в поліції; ґ) контролю за психічним станом здоров'я поліцейських; д) роботи закладів охорони здоров'я МВС під час залучення їх до надання медичної допомоги підрозділам поліції під час виконання службових завдань в умовах виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також під час забезпечення публічної безпеки в умовах масових заворушень та в разі проведення масових заходів; е) контролю проведення систематичного медичного обстеження (диспансеризації) та довгострокового автоматизованого персонального обліку поліцейських, які зазнали радіоактивного впливу;

- забезпечення контролю за: а) організацією та координацією заходів щодо санітарно-епідемічного благополуччя поліцейських; б) усуненням причин і умов виникнення та поширення спалахів інфекційних хвороб, професійних захворювань, епідемій та епізоотій, отруєння і радіаційного ураження поліцейських; в) вивченням, оцінкою та прогнозуванням показників стану здоров'я поліцейських;

г) здійсненням заходів з профілактики та зниження захворюваності, інвалідності та смертності поліцейських.

Таким чином, чинна нормативно-правова база, яка регламентує питання медичного забезпечення поліцейських у закладах охорони здоров'я МВС, загалом забезпечує виконання завдань і функцій, покладених на МВС, у частині формування і реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я.

Насамкінець доходимо **висновку**, що зміст фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських полягає в: 1) закріпленні й упорядкуванні найбільш доцільних суспільних відносин у сфері медичного забезпечення поліцейських; 2) охороні урегульованих правом фінансових праввідносин; 3) розвитку нових суспільних відносин, які відповідають об'єктивним вимогам сучасного українського суспільства.

Отже, норми фінансового права по своїй суті є такими, що спрямовують організацію, упорядкування й удосконалення відносин, які складаються у сфері медичного забезпечення поліцейських. За допомогою фінансово-правових норм визначається правове положення відомчих лікувально-профілактичних закладів та інших установ, які задіяні в процесі здійснення медичного забезпечення поліцейських.

Окремо додамо, що саме фінансово-правове регулювання сприяє інтенсифікації та упорядкуванню діяльності органів фінансового контролю. Необхідно враховувати, що характер форм впливу на суспільні відносини юридичних норм і особливості їх застосування залежить від предмета і завдань правового регулювання. Для фінансово-правового регулювання характерне застосування приписів щодо здійснення дій, дозволів і заборон, як окремо, так і в поєднанні. Але вказані форми у фінансово-правовому регулюванні неоднаково використовуються.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Жидченко К.П. Сутність механізму адміністративно-правового регулювання реалізації військовос-

лужбовцями права на виплату одноразової грошової допомоги. *Юридичний вісник*. 2016. № 3. С. 67–72.

2. Теория государства и права : курс лекций / под ред. Н.И. Матузова и А.В. Малько. Москва : Юристъ, 1997. 672 с.

3. Шабалин В.А. Системный анализ механизма правового регулирования. *Совет. государство и право*. 1969. № 10. С. 123–127.

4. Черданцев А.Ф. Теория государства и права : учеб. для вузов. Москва : Юрайт, 2001. 430 с.

5. Алексеев С.С. Механизм правового регулирования в социалистическом государстве. Москва : Юридическая литература, 1966. 204 с.

6. Адміністративне право України: підручник / Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, О.В. Дьяченко та ін. ; за ред. Ю.П. Битяка. Київ : Юрінком Інтер, 2007. 544 с.

7. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХІ століття) : монографія / за заг. ред. В.В. Галуцька. Херсон : Херсонська міська друкарня, 2010. С. 87–97.

8. Стеценко С.Г. Адміністративне право України : навч. посіб. Київ : Атіка, 2007. 624 с.

9. Крестовская Н.Н., Матвеева Л.Г. Теория государства и права: элементарный курс. Харьков : Одиссей, 2007. 384 с.

10. Скакун О.Ф. Теория держави і права: підручник. Харків : Консум, 2008. 656 с.

11. Шестопалова Л.М. Теория держави і права : навч. посібник. Київ : Прецедент, 2006. 197 с.

12. Голосніченко І.П., Стахурський М.Ф. Адміністративне право України: основні поняття : навч. посібник. Київ : ГАН, 2005. 231 с.

13. Ярмачі Х.П. Адміністративно-наглядова діяльність міліції в Україні : дис... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2006. 438 с.

14. Калмыков Ю.Х. Вопросы применения гражданско-правовых норм. Саратов : Изд-во Саратов. университета, 1976. 267 с.

15. Проблемы общей теории права и государства: учеб. для вузов.; под общ. ред. В.С. Нерсесянца. Москва : Норма, 2006. 832 с.

16. Завадская Л.Н. Теоретические вопросы применения права. *Теория права: новые идеи*. Ч. 1. Москва : Ин-т гос-ва и права АН СССР, 1991. С. 86–102.

17. Россіхіна Г.В. Науково-теоретичне обґрунтування змісту фінансово-правового регулювання. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/download/10554/10139>.

Дрозд С.М. ПОНЯТТЯ ТА ЕЛЕМЕНТИ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

У статті досліджуються питання механізму фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських. Здійснено аналіз елементів механізму фінансово-правового регулювання. Розглянуто особливості реалізації фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських у контексті становлення України як правової і демократичної держави.

Слід підкреслити, що в загальній теорії права під час висвітлення механізму правового регулювання виділяють інструментальний, діяльнісний, системний підходи. Саме вони дають можливість аналізу місця норми права в механізмі правового регулювання, а також глибшого розуміння співвідношення їх як категорій теорії права. Наразі механізм правового регулювання включає в себе всі правові засоби, що своєю чергою є елементами механізму, за допомогою яких здійснюється таке правове регулювання.

Окрім цього, механізм фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських співвідноситься із публічною сферою. Своєю чергою до публічних галузей права, окрім інших, відносять як адміністративне, так і фінансове право.

Так, адміністративному праву належить особлива роль у механізмі правового регулювання – воно виступає необхідним і важливим інструментом управління соціальними процесами в суспільстві. Поділяючи позицію вчених-правників, можемо стверджувати, що до структурних елементів механізму адміністративно-правового регулювання відносять: норми адміністративного права, адміністративно-правові відносини, акти тлумачення норм адміністративного права і акти реалізації адміністративно-правових норм.

З позицій фінансового права, до елементів механізму фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських варто відносити: фінансово-правові норми; фінансові правовідносини; акти тлумачення фінансово-правових норм; акти застосування фінансово-правових норм.

Ключові слова: фінансово-правове регулювання, механізм, елементи, медичне забезпечення, поліцейські.

Drozd S.M. CONCEPTS AND ELEMENTS OF THE MECHANISM OF FINANCIAL-LEGAL REGULATION OF MEDICAL SUPPORT OF POLICE OFFICERS

The article deals with the issues of the mechanism of financial and legal regulation of police medical care. The elements of the mechanism of financial and legal regulation have been analyzed. The peculiarities of implementation of financial and legal regulation of police medical care in the context of becoming Ukraine as a rule of law and a democratic state are considered.

It should be emphasized that the mechanism of financial and legal regulation of police health care is in line with the public sphere. In turn, public law and administrative law include administrative and financial law.

Thus, administrative law has a special role in the mechanism of legal regulation – it is a necessary and important tool for managing social processes in society. In the theory of administrative law, the view is that legal support is a deliberate influence on the behavior of individuals and public relations through legal means.

Sharing the position of legal scholars, we can say that the structural elements of the mechanism of administrative and legal regulation include: rules of administrative law, administrative and legal relations, acts of interpretation of administrative law and acts of implementation of administrative and legal rules.

At the same time, the legal regulation of social relations consists of legal and regulatory means of direct influence of the right on the willful behavior of people, volitional social relations, namely: establishment of the legal status of persons; establishment of the kinds of facts of life to which the legal facts are assigned; establishment of models of types of legal relations; establishment of legal protection and legal accountability measures. However, the specific means that together constitute the mechanism of legal influence on the behavior of people include: norms of law, expressed in a certain form, official acts of their interpretation (explanation), acts of law, legal relations, in subjective rights and legal obligations.

Structural elements of the mechanism of financial and legal regulation of police health care are: financial law, which enshrines the rights and obligations of the subjects involved in the process of police health care; financial and legal relations that are formed in the course of the activity of the subjects for the provision of police medical care; acts of realization of the rights and obligations of the participants of the interaction, which are expressed in the implementation of the prescriptions of financial law in the course of the activity of subjects for the provision of medical care to police officers. Also, the elements of the mechanism of financial and legal regulation of health care for police can be attributed: financial and legal standards; financial relationships; acts of interpretation of financial and legal norms; acts of application of financial and legal norms.

Key words: financial and legal regulation, mechanism, elements, medical support, police.